

БИОТЕРОРИЗАМ ПРОТИВ СРПСКЕ ПОЉОПРИВРЕДЕ: ТРЕБА ЛИ ИЗМЕНОМ ЗАКОНА „СКИНУТИ РАМПУ“ И ДОЗВОЛИТИ УВОЗ ГЕНЕТСКИ МОДИФИКОВАНЕ ХРАНЕ?

МУТАНТИ У ТАЊИРУ

- Миладин Шеварлић: Казне за оне који узгајају ГМ соју, уколико их уопште и туже, мање су од казне за прелазак улице ван пешачког прелаза
- Миодраг Димитријевић: Србија има одлично развијену, научно и технолошки утемељену производњу класичног семенског материјала

Ових дана актуелизовала се тема о генетски модификованим организмима која је поделила стручну јавност и грађане. Заговорници дозволе увоза и гајења ГМО тврде да је то неопходност и да нема штетности по људско здравље, док већина сматра да увоз и производњу ГМО код нас не треба дозволити.

- У бројним истраживањима у Русији, Европи и САД су евидентни проблеми од појаве алергија код конзумента хране на бази ГМО до појаве неплодности код експерименталних пацова који су храњени ГМ сојом, кукурузом или кромпиром. Треба указати на и друге проблеме, као што су: очување биолошког диверзитета који се угрожава у дијапазону од појаве корова отпорних чак и на тоталне хербициде до могућности неконтролисаног укрштања полена са ГМ биљака и њихових аутохтоних и хибридних сродника; поштовање етичких кодекса од чињенице да вегетаријанци неће знати да једући биљне производе са њима уносе и гене животиња; социјалној несигурности која се креће од губитак хиљада радних места у нашим семенским кућама; и економским аспектима од нужности издвајања значајних средстава за увоз ГМ семена и губитака у разлици оствареног прихода између веће цене комерцијалних пољопривредних производа који нису генетски модификованих и ниже цене оних који су генетски модификовани, **што ће српској агропривреди донети губитак око пола милијарде евра годишње** – наводи за „Сомборске новине“ проф. др Миладин Шеварлић, шеф Катедре економије пољопривреде и тржишта на Пољопривредном факултету у Београду.

НЕ ТРЕБА НАМ ТУЋА ТЕХНОЛОГИЈА!

- Ми имамо одличну и врло конкурентну производњу семена пољопривредних култура класичним путем. Толико успешну да нам семенски материјал купују и земље запада и земље свих осталих страна света. Прихватањем туђе и стране технологије, морали бисмо да плаћамо све патенте који уз такво семе иду, изгубили бисмо приход од продаје и извоза семена не-ГМО усева које успешно производимо, а који су тражени у свету и имају већу цену (код соје око 100 евра) – истакао је проф. Миодраг Димитријевић.

Под претпоставком да не постоје здравствени, еколошки и етички проблеми у вези коришћења ГМО (што према досадашњим сазнањима није тачно), Србија би само за увоз ГМ семена кукуруза за 1,2 до 1,4 милиона хектара под овим усевам годишње морала да издава 70 до 100 милиона евра, а због

Милорад Шеварлић,
аутор и предлагач прве
Декларације
против ГМО усвојене у
Скупштини града
Чачка

Миодраг
Димитријевић-
Катедра за генетику
и оплећењање
биљака на
новосадском
Пољопривредном
факултету

мање цене ГМ кукуруза годишње би губила још око 180 милиона евра. Код соје штета по та два основа би била око 80 милиона евра годишње! А где су ГМ уљана репица, ГМ кромпир, ГМ парадајз... Поред тога, Србија би изгубила маркетиншку предност да је земља без ГМО, а тиме не само наше већ и иностране тржишта на којима данас пласирамо наша семена која нису ГМ, наводи др Шеварлић.

Наш саговорник иницијатор је усвајања Декларације под насловом „Ми не желимо ГМО на нашој територији“, која је већ

НАЈНОВИЈА ВЕСТ: И СОМБОР БЕЗ ГМО

На седници Градског већа, одржаној 13. фебруара, чланови Већа су утврдили предлог Декларације за град Сомбор без генетски модификованих организама, коју ће разматрати и одборници на сутрашњој седници Скупштине града.

усвојена у Чачку, Кули, а исто најављују и општине Лучани, Брус...

- Према последњој анкети из 2011. године више од 80% грађана Србије изјаснило се против ГМО! Дакле – народ неће ГМО! Али лобисти ГМ компанија у Србији међу политичарима, научницима и новинарима сваким даном под притиском својих тудора настоје да се промени наш Закон о ГМО и да се дозволи увоз, узгој, прерада и промет ГМО и производа од ГМО у Србији. У прилогу томе говори и врло блага казна на политика против пољопривредника који узгајају ГМ соју,

јер су казне за њих, уколико их уопште и туже, мање од казне за прелазак улице ван пешачког прелаза! Сличну Декларацију усвојио је и Савез пчеларских организација Србије, будући да су пчеле најбољи индикатори еколошког проблема, а затим и Друштво српских домаћина као невладине организације којој је приоритет заштита српских националних интереса – истиче др Шеварлић.

Проф. др Миодраг Димитријевић са Катедре за генетику и оплећењање биљака на новосадском Пољопривредном факултету, каже да није противник трансгенне технологије, јер га као аграрног генетичара, привлачи могућност скраћивања процеса оплећења пољопривредних култура.

- Али, противник сам убрзане комерцијализације, једне грубе и сасвим несавршене технологије. Противник сам чињенице да пет компанија држи 53% патентираног семена на светском тржишту патентованог семенског материјала. Ја сам противник чињенице да се корпоратизацијом дошло до тога да је однос патентованог и непатентованог

ЛАКШЕ ПРОНАЋИ МАРИХУАНУ, НЕГО ГМ СОЈУ?

- Насупрот ЕУ, Србија има рестриктивнији Закон о ГМО, али и несхватљиву толерантност према прекршиоцима забране узгоја ГМ соје (процењује се да су то већ површине око 5.000 ха!) и чак појаву ГМ кукуруза – што се може сматрати актом биотероризма против српске пољопривреде и њене економски најзначајније житарице. То покреће бројна питања од политичке одговор-

ности државних функционера до кривичне одговорности пољопривредника и пољопривредних инспектора, и то у протеклом десетогодишњем или можда и дужем периоду. Како објаснити да се у пољу под кукурузом може пронаћи један ар засејан марихуаном, а контролни органи исте државе не могу да пронађу и униште и казне пољопривреднике који ГМ соју узгајају на хиљадама хектара? - рекао је проф. Милорад Шеварлић.

пољопривредног семенског материјала 82%: 18%. Ја сам противник и тога да пар приватних корпорација држе власништво над 77% патената (углавном ГМ гени) у семенској производњи. На крају, сматрам да Србија има одлично развијену, научно и технолошки утемељену производњу класичног семенског материјала, од чијег извоза остварујемо значајна средства. Силу је да то бацимо, да би стали у ред испред капије корпорација са тањиром

у рукама да нас они нахране својим патентованим семенским материјалом. То нико нормалан не би урадио, нити то било ко од нас сме да тражи! - категоричан је др Димитријевић.

На питање има ли у нашој земљи површина засејаних ГМО семеном и где таква храна завршава, он одговара:

- Ако би се поштовао закон - НЕМА! Али ко се још код нас држао закона „к'о пијан, плота“? Оно, међутим, што чуди је чињеница да мултинационалне компаније благонаклоно гледају на ову отворену крају сопственог патентованог семена. То се у другим земљама (САД, Аргентина итд.) не толерише и они који краду семе под патентом чине криминално дело и гоњени су пред судовима од стране компанија. Занимљиво је да они који нам отворено прете и мешају се у наше суверене послове и одлуке, не чине ништа да заштите интерес „својих“ компанија и не препоручују прогон пред међународним судовима, оних произвођача у Србији који сеју украдено и нелегално прибављено патентовано ГМ семе.

С. Мишић

У ЕВРОПИ РЕСТРИКТИВНО

У Европи је забрањено и коришћење 0,9% ГМ соје или кукуруза за исхрану стоке уколико тај ГМО није дозвољен за узгој или промет, а у Србији нико не одговара и ако поједини пољопривредници своју стоку хране искључиво ГМ сојом! У Швајцарској је проглашен мораторијум о питању узгоја ГМО до 2017. године, а у свим другим европским земљама (изузев Румуније) је врло рестриктивно коришћење ГМО и у потрошњи – уз обавезу обележавања да је то производ од ГМО, а посебно у производњи. Познате су и судске пресуде којом је досуђена одштета пчелару од Немачке због тога што су његове пчеле у мед унеле и полен ГМ кукуруза, због чега је осим штете по основу губитка меда, морао да додатно плати и еколошки безбедно уништавање тако загађеног меда – наводи проф. Шеварлић.

